

Tartalomjegyzék

Előszó a magyar kiadáshoz	19
Előszó	21
1. Bevezetés az adatbázis-kezelő rendszerek implementálásába	24
1.1. Bevezetés: a Megatron 2000 adatbázisrendszer	25
1.1.1. A Megatron 2000 implementálásának részletei	26
1.1.2. Hogyan hajtja végre a Megatron 2000 a lekérdezéseket?	27
1.1.3. Mi a baj a Megatron 2000-rel?	29
1.2. Egy adatbázis-kezelő rendszer áttekintése	30
1.2.1. Az adatdefiníciós nyelv parancsai	30
1.2.2. A lekérdezés feldolgozásának áttekintése	30
1.2.3. A központi memória pufferei és a pufférkezelő	32
1.2.4. A tranzakció feldolgozása	33
1.2.5. A lekérdezésfeldolgozó	34
1.3. A könyv vázlatos felépítése	35
1.3.1. Előismeretek	35
1.3.2. A tárkezelés áttekintése	36
1.3.3. A lekérdezésfeldolgozás áttekintése	37
1.3.4. A tranzakciófeldolgozó áttekintése	37
1.3.5. Az információintegráció áttekintése	38
1.4. Az adatmodellek és nyelvek áttekintése	38
1.4.1. A relációs modell áttekintése	38
1.4.2. Az SQL áttekintése	39
1.4.3. A relációs és objektumorientált adatok	42
1.5. Összefoglalás	44
1.6. Irodalomjegyzék	44
2. Adattárolás	46
2.1. A memóriahierarchia	47
2.1.1. Cache	47
2.1.2. A központi memória	48
2.1.3. Virtuális memória	49
2.1.4. Másodlagos tárolás	51
2.1.5. Harmadlagos tárolás	52

2.1.6.	Felejtő és nem felejtő tárolás	54
2.1.7.	Feladatok	55
2.2.	Lemezek	55
2.2.1.	A lemezek mechanikája	56
2.2.2.	A lemezvezérlő	57
2.2.3.	A lemeztárolók jellemzői	58
2.2.4.	A lemezhozzáférés jellemzői	60
2.2.5.	Blokkok írása	64
2.2.6.	Blokkok módosítása	64
2.2.7.	Feladatok	65
2.3.	A másodlagos tárolók hatékony használata	66
2.3.1.	A számítás I/O-modellje	66
2.3.2.	Adatok rendezése a másodlagos tárolóban	67
2.3.3.	Az összefésülő rendezés (Merge-Sort)	68
2.3.4.	Kétfázisú, többutas, összefésülő rendezés	70
2.3.5.	A többutas összefésülés kiterjesztése nagyobb relációkra	72
2.3.6.	Feladatok	74
2.4.	A másodlagos tároló hozzáférési idejének javítása	75
2.4.1.	Az adatok cilinderes szervezése	77
2.4.2.	Több lemez használata	78
2.4.3.	Lemezek tükrözése	79
2.4.4.	A lemez ütemezése és a lift algoritmus	80
2.4.5.	Korai beolvasás és nagy léptékű pufferezés	84
2.4.6.	A stratégiák előnyeinek és hátrányainak összegzése	86
2.4.7.	Feladatok	87
2.5.	Lemezhibák	89
2.5.1.	Ideiglenes meghibásodás	90
2.5.2.	Ellenőrző összegek	90
2.5.3.	Stabil tárolás	92
2.5.4.	A stabil tárolás hibakezelő képessége	92
2.5.5.	Feladatok	93
2.6.	Lemezhiba helyreállítása	94
2.6.1.	A lemezek meghibásodási modelljei	94
2.6.2.	A tükrözés mint redundanciatechnika	95
2.6.3.	Paritásblokkok	96
2.6.4.	Egy továbbfejlesztés: az 5. szintű RAID	100
2.6.5.	Mi a teendő, ha több lemez is tönkremehet?	101
2.6.6.	Feladatok	104
2.7.	Összefoglalás	107
2.8.	Irodalomjegyzék	109
3.	Adatelemek ábrázolása	111
3.1.	Adatelemek és mezők	111
3.1.1.	Relációs adatbáziselemek ábrázolása	112
3.1.2.	Objektumok ábrázolása	113
3.1.3.	Adatelemek ábrázolása	114
3.2.	Rekordok	119
3.2.1.	Rögzített hosszú rekordok építése	119

3.2.2.	Rekordfejlécek	121
3.2.3.	Rögzített hosszú rekordok blokkokba pakolása	123
3.2.4.	Feladatok	124
3.3.	Blokkcímek és rekordcímek ábrázolása	125
3.3.1.	Kliens-szerver rendszerek	125
3.3.2.	Logikai és strukturált címek	127
3.3.3.	Mutatók helyreigazítása	129
3.3.4.	Blokkok visszairása a lemezre	133
3.3.5.	Feltűzött rekordok és blokkok	134
3.3.6.	Feladatok	135
3.4.	Változó hosszú adatok és rekordok	137
3.4.1.	Változó hosszú mezőket tartalmazó rekordok	138
3.4.2.	Ismétlődő mezőket tartalmazó rekordok	139
3.4.3.	Változó formátumú rekordok	141
3.4.4.	Olyan rekordok, amelyek nem férnek el egy blokkban	142
3.4.5.	Bináris, nagy objektumok (BLOB-ok)	143
3.4.6.	Feladatok	144
3.5.	Rekordmódosítások	146
3.5.1.	Beszúrás	146
3.5.2.	Törlés	148
3.5.3.	Módosítás	149
3.5.4.	Feladatok	150
3.6.	Összefoglalás	151
3.7.	Irodalomjegyzék	152
4.	Indexstruktúrák	153
4.1.	Indexek szekvenciális fájlokon	154
4.1.1.	Szekvenciális fájlok	155
4.1.2.	Sűrű indexek	155
4.1.3.	Ritka indexek	158
4.1.4.	Több szintű indexelés	159
4.1.5.	Indexelés ismétlődő kereséskulcs-érték esetén	161
4.1.6.	Indexek kezelése adatmódosításkor	164
4.1.7.	Feladatok	170
4.2.	Másodlagos indexek	171
4.2.1.	Másodlagos indexek tervezése	172
4.2.2.	Másodlagos indexek alkalmazása	173
4.2.3.	Közvetett másodlagos indexek	175
4.2.4.	Dokumentumok visszakeresése és az invertált indexek	178
4.2.5.	Feladatok	181
4.3.	B-fák	184
4.3.1.	B-fák szerkezete	184
4.3.2.	B-fák alkalmazása	187
4.3.3.	Keresés B-fában	189
4.3.4.	Tartományra vonatkozó lekérdezések	190
4.3.5.	Beszúrás B-fában	191
4.3.6.	Törlés B-fában	194
4.3.7.	B-fák hatékonysága	197
4.3.8.	Feladatok	197

4.4.	Tördelőtáblázatok	200
4.4.1.	Másodlagos tárolón tárolt tördelőtáblázatok	201
4.4.2.	Beszűrés tördelőtáblázatba	202
4.4.3.	Törlés tördelőtáblázatban	202
4.4.4.	Tördelőtáblázat-indexek hatékonysága	203
4.4.5.	Kiterjeszhető tördelőtáblázatok	204
4.4.6.	Beszűrés kiterjeszhető tördelőtáblázatokba	205
4.4.7.	Lineáris tördelőtáblázatok	207
4.4.8.	Beszűrés lineáris tördelőtáblázatokba	209
4.4.9.	Feladatok	211
4.5.	Összefoglalás	213
4.6.	Irodalomjegyzék	214
5.	Többdimenziós indexek	216
5.1.	Többdimenziós alkalmazások	217
5.1.1.	Térinformatikai rendszerek	217
5.1.2.	Adatkockák	218
5.1.3.	Többdimenziós lekérdezések SQL-ben	219
5.1.4.	Tartománylekérdezések végrehajtása hagyományos indexekkel	221
5.1.5.	Legközelebbi szomszéd-lekérdezések végrehajtása hagyományos indexekkel	222
5.1.6.	A hagyományos indexek további korlátjai	224
5.1.7.	A többdimenziós indexstruktúrák áttekintése	224
5.1.8.	Feladatok	225
5.2.	Tördelésen alapuló struktúrák többdimenziós adatokhoz	226
5.2.1.	Rácsos állományok	227
5.2.2.	Keresés rácsos állományban	227
5.2.3.	Beszűrés rácsos állományba	229
5.2.4.	A rácsos állományok hatékonysága	230
5.2.5.	Particionált tördelőfüggvények	233
5.2.6.	A rácsos állományok és a particionált tördelés összehasonlítása	234
5.2.7.	Feladatok	235
5.3.	Faszerű struktúrák többdimenziós adatokhoz	238
5.3.1.	Többkulcsos indexek	238
5.3.2.	A többkulcsos indexek hatékonysága	240
5.3.3.	<i>kd</i> -fák	241
5.3.4.	Műveletek a <i>kd</i> -fákon	243
5.3.5.	A <i>kd</i> -fák alkalmazása másodlagos tárolók esetén	245
5.3.6.	Quad-fák	246
5.3.7.	R-fák	248
5.3.8.	Műveletek az R-fákon	249
5.3.9.	Feladatok	251
5.4.	Bittérképindexek	253
5.4.1.	Indítékok a bittérképindexekhez	254
5.4.2.	Tömörített bittérképek	256
5.4.3.	Műveletek szakaszhosszkódolt bitvektorokon	258
5.4.4.	Bittérképindexek kezelése	259
5.4.5.	Feladatok	260
5.5.	Összefoglalás	261

5.6.	Irodalomjegyzék	263
6.	Lekérdezések végrehajtása	265
6.1.	Algebrai megközelítés	267
6.1.1.	Egyesítés, metszet és különbség	269
6.1.2.	Kiválasztás	270
6.1.3.	Vetítés	272
6.1.4.	Relációk szorzata	273
6.1.5.	Összekapcsolások	274
6.1.6.	Ismétlődések kiküszöbölése	276
6.1.7.	Csoportosítás és összesítés	277
6.1.8.	Rendezés	279
6.1.9.	Kifejezésfák	280
6.1.10.	Feladatok	282
6.2.	Bevezetés a fizikai lekérdezőterv-operátorok világába	285
6.2.1.	Táblák átvizsgálása	285
6.2.2.	Rendezés a táblák átvizsgálásakor	286
6.2.3.	A fizikai operátorok kiszámításának modellje	287
6.2.4.	A költségbecslés paraméterei	287
6.2.5.	Az átvizsgáló operátorok I/O-költsége	289
6.2.6.	Fizikai operátorok megvalósításához használatos iterátorok	290
6.3.	Adatbázis-műveletek egymenetes algoritmusai	293
6.3.1.	Sorokénti műveletek egymenetes algoritmusai	294
6.3.2.	Unáris, teljes relációs műveletek egymenetes algoritmusai	295
6.3.3.	Bináris műveletek egymenetes algoritmusai	299
6.3.4.	Feladatok	302
6.4.	Beágyazott ciklusú összekapcsolások	303
6.4.1.	Sor alapú beágyazott ciklusú összekapcsolás	304
6.4.2.	Egy iterátor a sor alapú beágyazott ciklusú összekapcsoláshoz	304
6.4.3.	Egy algoritmus a blokk alapú beágyazott ciklusú összekapcsoláshoz	304
6.4.4.	A beágyazott ciklusú összekapcsolás elemzése	307
6.4.5.	Az eddigi algoritmusok összefoglalása	307
6.4.6.	Feladatok	308
6.5.	Rendezésen alapuló kétmenetes algoritmusok	308
6.5.1.	Ismétlődések kiküszöbölése rendezés segítségével	309
6.5.2.	Csoportosítás és összesítés rendezés segítségével	312
6.5.3.	Az egyesítés egy rendezésen alapuló algoritmus	312
6.5.4.	A metszet és a különbség rendezésen alapuló algoritmusai	313
6.5.5.	Egy egyszerű rendezésen alapuló összekapcsolási algoritmus	315
6.5.6.	Az egyszerű rendezéses összekapcsolás elemzése	317
6.5.7.	Egy hatékonyabb rendezésen alapuló összekapcsolás	317
6.5.8.	A rendezésen alapuló algoritmusok összefoglalása	319
6.5.9.	Feladatok	319
6.6.	Tördelésen alapuló kétmenetes algoritmusok	321
6.6.1.	Relációk particionálása tördeléssel	321
6.6.2.	Egy tördelésen alapuló algoritmus az ismétlődések kiküszöbölésére	322
6.6.3.	Egy tördelésen alapuló algoritmus a csoportosításra és az összesítésre	323
6.6.4.	Az egyesítés, a metszet és a különbség tördelésen alapuló algoritmusai	323
6.6.5.	A tördeléses összekapcsolási algoritmus	324
6.6.6.	Lemez I/O-műveletek megtakarítása	325
6.6.7.	A tördelésen alapuló algoritmusok összefoglalása	327

6.6.8.	Feladatok	328
6.7.	Index alapú algoritmusok	329
6.7.1.	Nyalábolt és nem nyalábolt indexek	329
6.7.2.	Index alapú kiválasztás	330
6.7.3.	Összekapcsolás index segítségével	333
6.7.4.	Összekapcsolások rendezett index segítségével	334
6.7.5.	Feladatok	336
6.8.	Pufferkezelés	337
6.8.1.	A pufferkezelő működése	338
6.8.2.	Pufferkezelő stratégiák	338
6.8.3.	Kapcsolat a fizikai operátor kiválasztása és a pufferkezelés között	340
6.8.4.	Feladatok	342
6.9.	Több mint kétmenetes algoritmusok	343
6.9.1.	Többmenetes, rendezésen alapuló algoritmusok	343
6.9.2.	Többmenetes, rendezésen alapuló algoritmusok műveletigénye	344
6.9.3.	Többmenetes, tördelésen alapuló algoritmusok	345
6.9.4.	Többmenetes, tördelésen alapuló algoritmusok műveletigénye	345
6.9.5.	Feladatok	346
6.10.	Párhuzamos algoritmusok relációs műveletekre	347
6.10.1.	A párhuzamosság modelljei	347
6.10.2.	Sorokénti műveletek párhuzamos megvalósítása	350
6.10.3.	Teljes relációs műveletek párhuzamos algoritmusai	351
6.10.4.	A párhuzamos algoritmusok hatékonysága	352
6.10.5.	Feladatok	355
6.11.	Összefoglalás	356
6.12.	Irodalomjegyzék	358
7.	A lekérdezésfordító	359
7.1.	Elemzés	360
7.1.1.	Szintaktikus elemzés és elemzőfák	360
7.1.2.	Egy leegyszerűsített SQL-részletet leíró nyelvtan	361
7.1.3.	Az előfeldolgozó	366
7.1.4.	Feladatok	367
7.2.	Algebrai szabályok lekérdezéstervek javítására	367
7.2.1.	Kommutatív és asszociatív szabályok	368
7.2.2.	Kiválasztással kapcsolatos szabályok	371
7.2.3.	Kiválasztások tologatása	374
7.2.4.	Vetítéssel kapcsolatos szabályok	375
7.2.5.	Összekapcsolásra és szorzatra vonatkozó szabályok	379
7.2.6.	Ismétlődések elhagyására vonatkozó szabályok	379
7.2.7.	Csoportosításra és összesítésre vonatkozó szabályok	380
7.2.8.	Feladatok	382
7.3.	Elemzőfák átalakítása logikai lekérdezéstervekké	384
7.3.1.	Átfordítás relációs algebraba	384
7.3.2.	Alkérdeések eltávolítása feltételekből	386
7.3.3.	Logikai lekérdezéstervek javítása	391
7.3.4.	Asszociatív/kommutatív operátorok csoportosítása	393
7.3.5.	Feladatok	394

7.4.	Műveletek költségének becslése	395
7.4.1.	Közbülső relációk méretének becslése	396
7.4.2.	Vetítés méretének becslése	397
7.4.3.	Kiválasztás méretének becslése	398
7.4.4.	Összekapcsolás méretének becslése	401
7.4.5.	Természetes összekapcsolás több összekapcsolási attribútummal	403
7.4.6.	Sok reláció összekapcsolása	405
7.4.7.	Egyéb műveletek méretének becslése	406
7.4.8.	Feladatok	409
7.5.	Bevezetés a költség alapú tervválasztásba	410
7.5.1.	Méretre vonatkozó paraméterek becslése	411
7.5.2.	Statisztikák növekményes kiszámítása	414
7.5.3.	Logikai lekérdezéstervek költségének csökkentésére irányuló heurisztikák	416
7.5.4.	Fizikai tervek felsorolásának lehetőségei	418
7.5.5.	Feladatok	421
7.6.	Összekapcsolások sorrendjének megválasztása	423
7.6.1.	Összekapcsolások bal és jobb oldali argumentumainak jelentősége	423
7.6.2.	Összekapcsolási fák	424
7.6.3.	Bal-mély összekapcsolási fák	425
7.6.4.	Dinamikus programozás az összekapcsolási sorrend és csoportosítás megválasztására	428
7.6.5.	Dinamikus programozás részletesebb költségfüggvényekkel	433
7.6.6.	Egy mohó algoritmus az összekapcsolási sorrend kiválasztására	434
7.6.7.	Feladatok	435
7.7.	A fizikai lekérdezésterv kiválasztásának befejezése	437
7.7.1.	Kiválasztási eljárás megválasztása	437
7.7.2.	Összekapcsolási eljárás megválasztása	440
7.7.3.	Futószalagosítás és materializáció	441
7.7.4.	Unáris műveletek futószalagosítása	442
7.7.5.	Bináris műveletek futószalagosítása	443
7.7.6.	Fizikai lekérdezéstervekkel kapcsolatos jelölések	445
7.7.7.	Fizikai operátorok sorrendbe állítása	449
7.7.8.	Feladatok	449
7.8.	Összefoglalás	451
7.9.	Irodalomjegyzék	452
8.	A rendszerhibák kezelése	454
8.1.	A helyreállítható beavatkozások példái és modelljei	454
8.1.1.	A hibák fajtái	455
8.1.2.	Részletesebben a tranzakciókról	457
8.1.3.	A tranzakciók korrekt végrehajtása	458
8.1.4.	A tranzakciók alaptevékenységei	460
8.1.5.	Feladatok	463
8.2.	Semmisségi (undo) naplózás	463
8.2.1.	Naplóbejegyzések	465
8.2.2.	A semmisségi naplózás szabályai	466
8.2.3.	Helyreállítás a semmisségi naplózás használatával	468
8.2.4.	Az ellenőrzőpont-képzés	471
8.2.5.	Ellenőrzőpont-képzés a rendszer működése közben	473

8.2.6.	Feladatok	476
8.3.	Helyrehozó naplózás (redo logging)	477
8.3.1.	A helyrehozó naplózás szabályai	478
8.3.2.	Helyreállítás a helyrehozó naplózás használatával	479
8.3.3.	Helyrehozó naplózás ellenőrzőpont-képzés használatával	480
8.3.4.	Visszaállítás az ellenőrzőponttal kiegészített helyrehozó típusú naplózással	482
8.3.5.	Feladatok	483
8.4.	A semmisségi/helyrehozó (undo/redo) naplózás	484
8.4.1.	A semmisségi/helyrehozó (undo/redo) naplózás szabályai	484
8.4.2.	Helyreállítás a semmisségi/helyrehozó (undo/redo) naplózás használatakor	485
8.4.3.	Semmisségi/helyrehozó naplózás ellenőrzőpont-képzéssel	487
8.4.4.	Feladatok	489
8.5.	Az eszközök meghibásodása elleni védekezés	490
8.5.1.	Az archívmentés	490
8.5.2.	Archiválás működés közben	491
8.5.3.	Helyreállítás az archívmentés és a napló használatával	494
8.5.4.	Feladatok	495
8.6.	Összefoglalás	495
8.7.	Irodalomjegyzék	497
9.	Konkurenciavezérlés	498
9.1.	Soros és sorba rendezhető ütemezések	499
9.1.1.	Ütemezések	499
9.1.2.	Soros ütemezések	500
9.1.3.	Sorba rendezhető ütemezések	501
9.1.4.	A tranzakció szemantikájának hatása	503
9.1.5.	A tranzakciók és ütemezések jelölése	504
9.1.6.	Feladatok	505
9.2.	Konfliktus-sorbarendezhetőség	505
9.2.1.	Konfliktusok	506
9.2.2.	Megelőzési gráfok és teszt a konfliktus-sorbarendezhetőségre	507
9.2.3.	Miért működik a megelőzési gráfon alapuló tesztelés?	510
9.2.4.	Feladatok	511
9.3.	A sorbarendezhetőség biztosítása záarakkal	513
9.3.1.	Záarak	514
9.3.2.	A zárolási ütemező	516
9.3.3.	A kétfázisú zárolás	517
9.3.4.	Miért működik a kétfázisú zárolás?	517
9.3.5.	Feladatok	519
9.4.	Különböző zármódú zárolási rendszerek	521
9.4.1.	Osztott és kizárólagos záarak	521
9.4.2.	Kompatibilitási mátrixok	523
9.4.3.	Záarak felminősítése	524
9.4.4.	Módosítási záarak	526
9.4.5.	Növelési záarak	527
9.4.6.	Feladatok	529

9.5.	A zárolási ütemező felépítése	532
9.5.1.	Zárolási műveleteket beszűrő ütemező	532
9.5.2.	A zártábla	534
9.5.3.	Feladatok	537
9.6.	Adatbáziselemekből álló hierarchiák kezelése	538
9.6.1.	Többszörös szemcsézettségű zárok	538
9.6.2.	A figyelmeztető zárok	539
9.6.3.	Fantomok és a beszűrésok helyes kezelése	542
9.6.4.	Feladatok	543
9.7.	Faprotokoll	544
9.7.1.	Fa alapú zárolások idítékai	544
9.7.2.	Faszerkezetű adatok hozzáférési szabályai	545
9.7.3.	Miért működik a faprotokoll?	546
9.7.4.	Feladatok	549
9.8.	Konkurenciavezérlés időbélyegzőkkel	550
9.8.1.	Időbélyegzők	551
9.8.2.	Fizikailag nem megvalósítható viselkedések	552
9.8.3.	Piszkos adatok problémái	553
9.8.4.	Az időbélyegzőn alapuló ütemezések szabályai	554
9.8.5.	Többváltozatú időbélyegzők	556
9.8.6.	Az időbélyegzők és zárolások	558
9.8.7.	Feladatok	559
9.9.	Konkurenciavezérlés érvényesítéssel	560
9.9.1.	Érvényesítésen alapuló ütemező felépítése	560
9.9.2.	Az érvényesítési szabályok	561
9.9.3.	Három konkurenciavezérlés működésének összehasonlítása	564
9.9.4.	Feladatok	565
9.10.	Összefoglalás	565
9.11.	Irodalomjegyzék	568
10.	Bővebben a tranzakciókezelésről	569
10.1.	Tranzakciók, melyek nem véglegesített adatokat olvasnak	569
10.1.1.	A piszkos adat probléma	570
10.1.2.	Továbbgyűrűző visszagörgetés	572
10.1.3.	A visszagörgetés kezelése	573
10.1.4.	Csoportos véglegesítés	574
10.1.5.	Logikai naplózás	576
10.1.6.	Feladatok	579
10.2.	Nézet-sorbarendezhetőség	580
10.2.1.	Nézetekvivalencia	580
10.2.2.	Poligráfok és nézet-sorbarendezhetőségi teszt	582
10.2.3.	A nézet-sorbarendezhetőség tesztelése	585
10.2.4.	Feladatok	585
10.3.	Holtpontkezelés	586
10.3.1.	Holtpontérzékelés időkorlással	586
10.3.2.	A várakozási gráf	587
10.3.3.	Holtpontmegelőzés az elemek sorbarendezésével	589
10.3.4.	Holtpontérzékelés időbélyegzővel	591

10.3.5.	A holtpontkezelő módszerek összehasonlítása	593
10.3.6.	Feladatok	594
10.4.	Osztott adatbázisok	595
10.4.1.	Osztott adatok	596
10.4.2.	Osztott tranzakciók	597
10.4.3.	Adattöbbszörözés	598
10.4.4.	Osztott lekérdezőoptimalizálás	599
10.4.5.	Feladatok	600
10.5.	Osztott véglegesítés	606
10.5.1.	Az osztott atomosság támogatása	601
10.5.2.	Kétfázisú véglegesítés	601
10.5.3.	Az osztott tranzakciók helyreállítása	604
10.5.4.	Feladatok	606
10.6.	Osztott zárolás	607
10.6.1.	Központosított zárolási rendszerek	607
10.6.2.	Költségmodell az osztott zárolási algoritmusokhoz	608
10.6.3.	Többszörözött elemek zárolása	609
10.6.4.	Az elsődleges példány zárolása	610
10.6.5.	A lokális zártól a globálisig	611
10.6.6.	Feladatok	612
10.7.	Hosszú tranzakciók	613
10.7.1.	A hosszú tranzakciók problémái	613
10.7.2.	Regék	616
10.7.3.	Kiegyenlítő tranzakciók	617
10.7.4.	Miért működnek jól a kiegyenlítő tranzakciók?	619
10.7.5.	Feladatok	619
10.8.	Összefoglalás	620
10.9.	Irodalomjegyzék	622
11.	Információk egyesítése	624
11.1.	Az információegyesítés módjai	624
11.1.1.	Az egyesítés problémái	625
11.1.2.	Adatbázis-szövetség	627
11.1.3.	Adattárházak	628
11.1.4.	Adatközvetítő	631
11.1.5.	Feladatok	633
11.2.	Borítékolók a közvetítő alapú rendszerekben	635
11.2.1.	Sablonok lekérdezői formákhoz	635
11.2.2.	Borítékoló generátor	636
11.2.3.	Szűrők	637
11.2.4.	A borítékoló más műveletei	639
11.2.5.	Feladatok	641
11.3.	On-line analitikus feldolgozás	641
11.3.1.	OLAP-alkalmazások	643
11.3.2.	OLAP-adatok többdimenziós nézete	644
11.3.3.	A csillag séma	645

11.3.4. Szeletelés és kockázás	647
11.3.5. Feladatok	650
11.4. Adatkocka	651
11.4.1. A kockaművelet	652
11.4.2. Kockaimplementáció megvalósított nézettáblákkal	655
11.4.3. Nézháló	658
11.4.4. Feladatok	660
11.5. Adatbányászat	662
11.5.1. Adatbányászati alkalmazások	663
11.5.2. Társítási szabály bányászat	666
11.5.3. Az előzetes algoritmus	667
11.6. Összefoglalás	670
11.7. Irodalomjegyzék	671
Index	675